

PERSBERICHT

Diever, 12 oktober 2025

Cocktail van vluchtige pesticiden aangetroffen op Marker Wadden

Nieuw onderzoeksrapport Meten=Weten

Een nieuwe meetpaal op het afgelegen natuurgebied Marker Wadden toont aan dat de lucht daar vervuild is met een cocktail van 37 bestrijdingsmiddelen. Het merendeel van de stoffen is gerelateerd aan gebruik in de landbouw. De stoffen hebben zich door verdamping en verstuiving kilometers ver verspreid. Meten=Weten roept op tot een verbod op alle vluchtige pesticiden en wil dat de overheid beter gaat monitoren.

Meten=Weten heeft vandaag (12 oktober) [een onderzoeksrapport](#) naar buiten gebracht met resultaten van de nieuwe meetpaal op de Marker Wadden. De Marker Wadden zijn een groep kunstmatige eilanden in het Markermeer, onderdeel van Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Het dichtstbijzijnde landbouwgebied bevindt zich op minimaal 7 kilometer afstand.

In 6 weken tijd zijn de resten van 37 verschillende pesticiden gevonden in het filter van de meetpaal. Driekwart van de aangetroffen stoffen heeft een directe link met hedendaags gebruik in de landbouw: ze zijn toegelaten. De overige stoffen komen niet uit de landbouw of zijn het gevolg van historisch gebruik.

Verdamping

Vanwege de grote afstand tot het vasteland is drift vrijwel uitgesloten als bron van oorsprong. De betrokken onderzoekers wijzen verdamping aan als meest waarschijnlijke verspreidingsroute. Het merendeel van de stoffen heeft een matige tot hoge vluchtigheid en kan zich dus makkelijk verspreiden door verdamping.

De beperking van drift met driftreducerende maatregelen zal naar verwachting nauwelijks tot geen effect hebben op verdamping. Meten=Weten roept op tot een verbod op vluchtige pesticiden.

Frans Rooijers, voorzitter Meten=Weten: *“Dit onderzoek bevestigt het vermoeden dat pesticiden zich overal in Nederland in de lucht bevinden. Er bestaat een groep pesticiden die ver van de akker, namelijk op minstens 7 km, is te vinden. Dat betekent dat overal in Nederland pesticiden in de lucht zitten. Deze vluchtige middelen zouden met onmiddellijke ingang verboden moeten worden.”*

Effecten op mens, dier en milieu

Door de combinatie van tientallen toxische middelen zijn schadelijke effecten op mens, dier

en milieu niet uit te sluiten. De onderzoekers treffen diverse stoffen aan die reeds Europees verboden zijn of aangemerkt zijn als Kandidaat voor Vervanging.

Patrick Jansen, ecooloog en hoogleraar bij de Universiteit Utrecht: *“Het is zeer zorgwekkend dat pesticiden kennelijk over zulke grote afstanden afdrijven van de plaatsen waar ze worden toegepast. Zulke stoffen moeten überhaupt niet in natuurreservaten terechtkomen, maar dat doen ze dus wel. We kunnen niet uitsluiten dat deze stoffen insecten of andere onderdelen van de natuur op de één of andere manier schaden, want hierop zijn middelen niet getest. Van de effecten van cocktails van pesticiden weten we al helemaal weinig.”*

In lijn met buitenlands onderzoek

De nieuwe resultaten van Meten=Weten bevestigen het beeld uit buitenlands onderzoek, namelijk dat pesticiden zich over grote afstanden kunnen verspreiden. Dit onderzoek is gedaan in heel Europa, o.a. in

- Duitsland ([Kruse-Plaß et al. 2021](#))
- Oostenrijk ([Zaller et al. 2022](#))
- Frankrijk ([Désert et al. 2018](#))
- Italië ([Brühl et al. 2024](#))

Onbekend is hoe hoog de luchtconcentraties op de Marker Wadden precies zijn en hoe deze veranderen door de tijd. Meten=Weten roept de overheid op om pesticiden en hun afbraakproducten beter te gaan monitoren. Het gaat om duizenden stoffen.

Guido Nijland, onderzoeksleider van Meten=Weten: *“Pesticiden worden in verband gebracht met het verlies van biodiversiteit en een scala aan gezondheidsproblemen. Je zou verwachten dat de overheid daarom uitgebreid onderzoek doet naar de aanwezigheid van pesticiden in de lucht en in bijvoorbeeld natuurgebieden. Helaas is dat niet het geval. Meten=Weten blijft aandringen op een landelijk meetnet.”*

Wereldwijde vervuiling

In september kwam het Stockholm Resilience Centre met een update van haar Planetary Health Check. De wetenschappers [constateren dat](#) 7 van de 9 planetaire grenzen zijn overschreden, waaronder vervuiling door Novel Entities – [een groep van duizenden toxische](#), door de mens gemaakte stoffen, waaronder pesticiden.

Martina Vijver, hoogleraar ecotoxicologie aan de Universiteit Leiden: *“We kunnen niets anders concluderen dan dat er veel materie ‘niet op zijn plaats’ is en dat het allerm minst eenvoudig is om vast te stellen waar alle chemicaliën en andere synthetische materialen terechtkomen, hoeveel het er zijn en welk risico ze vormen voor het ecosysteem”* (citaat uit [Vijver 2019](#))

Winnaar Duurzame 100

Vereniging Meten=Weten [heeft dit jaar de Duurzame 100-verkiezing](#) van dagblad Trouw gewonnen. Meten=Weten maakt al jaren met eigen onderzoek duidelijk hoe wijdverspreid bestrijdingsmiddelen in de leefomgeving te vinden zijn. Juryvoorzitter Hanneke van Ormondt in Trouw: “Ze hebben echt iets aangezwengeld”.